

Høring - NOU 2012: 1 "Til barnas beste" - Ny lovgivning for barnehagene. Saksordfører: Jan Åge Størseth

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
9/12	Fagkomite 2: Oppvekst	21.03.2012
	Kommunestyret	

Saksopplysninger/vurderinger

Kunnskapsdepartementet har sendt NOU 2012:1 Til barnas beste – Ny lovgivning for barnehagene ut på høring. Høringsdokumentet ble mottatt 15.02.12, og har høringsfrist 04.05.12.

Barnehagelovutvalget, som ble oppnevnt ved kongelig resolusjon 25.06.10, fikk i oppdrag å foreta en gjennomgang av barnehageloven med forskrifter for å vurdere om regelverket som styringsverktøy er godt nok tilpasset dagens og fremtidens barnehagesektor.

Barnehagelovutvalget foreslår en sterkere regulering på de områdene som fremstår som særlig kritiske for å sikre likeverdighet og høy kvalitet i sektoren. Utvalget har samtidig hatt fokus på å ivareta kommunenes frihet til å kunne utvikle gode tilbud med barnas og brukernes behov i fokus. Utvalget har lagt særlig vekt på barnas beste.

Gjeldende lov og forskrifter er på flere områder foreslått videreført. Administrasjonen velger derfor å presentere de endringer som foreslås, og kommenterer spesielt de punktene som det vurderes viktig å gi departementet kommentarer på.

§ 6 Barns rett til plass i barnehage

Barn med nedsatt funksjonsevne og barn som det er fattet vedtak om etter enkelte paragrafer i barnevernloven gis fortrinnsrett til ønsket barnehage uansett barnets alder.

Administrasjonen vurderer dette som en god presisering, og sikrer at de barna med særlig behov for plass prioriteres først.

§§ 8, 9 og 10 Fysisk og psykososialt barnehagemiljø

Disse bestemmelsene skal sikre at alle barn har et godt fysisk og psykososialt barnehagemiljø, som fremmer helse, trivsel, og barnas leke-, omsorgs- og læringsmiljø.

Disse bestemmelsene finnes tilsvarende for barn i skolen, i Opplæringslovens kapittel 9a. I disse paragrafene foreslås det å styrke barnets rettigheter. Ansatte, foreldre, foreldreråd og samarbeidsutvalg gis i oppdrag å samarbeide om å legge til rette for og sikre et godt fysisk og psykososialt barnehagemiljø. Utvalget mener foreldre i dag har noe mangelfulle muligheter til å bidra til endring av forhold de ikke er fornøyd med.

Administrasjonen støtter lovforslagene.

§ 16 Krav til forsvarlig system for barnehageeier

Barnehageeier gis oppdrag om å ha et forsvarlig system for vurdering av om kravene i barnehageloven med forskrifter blir oppfylt, samt oppfølging av vurderingene.

Dette gir et tydelig oppdrag om dokumentasjon og et internkontrollsystem/kvalitetsvurderingssystem som er tydeligere enn dagens krav. Et slikt system vil være arbeidskrevende å etablere, men vil være viktig dokumentasjon i arbeidet med kvalitet og tilsyn.

Administrasjonen støtter lovforslaget.

§ 17 Kommunen er lokal barnehagemyndighet

Kommunen skal sørge for å ha tilgang til barnehagefaglig kompetanse over barnehagenivået. Dette er en ny bestemmelse som foreslås, da mange kommuner har valgt bort dette de siste årene. I Øvre Eiker kommune har det alltid vært barnehagefaglig kompetanse i administrasjonen.

Administrasjonen støtter lovforslaget.

§ 19 Godkjenning av barnehager (første ledd) og § 37 om godkjenning av familiebarnehager

Disse bestemmelsene foreslår at det i vurderingen av om en barnehage er egnet til å oppnå lovens krav for godkjenning, kan vektlegges om barnehageeier eller andre personer som vil ha vesentlig innflytelse på virksomheten er egnet til å drive barnehage. Her kan kommunen se hen til evne og vilje til å overholde barnehageloven, andre lover som har sammenheng med barnehageloven og skatte- og avgiftslovgivningen.

Administrasjonen vurderer at dette gir godkjenningsmyndigheten mulighet til en videre vurdering i godkjenningsprosessen, som vil sikre kvalitet og stabilitet.

§ 20 Kommunens plikt til å tilby plass i barnehage

Det foreslås fortsatt at det er kommunen som har plikt til å tilby plass til barn som er bosatt i kommunen. Det er også kommunen som har ansvar for at barn med rett til prioritet får plass i barnehage. Samordnet opptaksprosess foreslås videreført som tidligere (§21). De ikke-kommunale barnehagene skal selv definere sin opptakskrets og opptakskriterier, som ikke primært ivaretar de med rett til plass nødvendigvis. En av intensjonene som er beskrevet i høringsnotatets kapittel 14, er at samordning skal sikre likebehandling av barn og likebehandling av private og kommunale barnehager. Kommunens ansvar for å innfri retten til plass, medfører i enkelte tilfeller at de ikke-kommunale barnehagene står langt friere i sin opptaksprosess med å planlegge sammensetning av grupper i forhold til alder og kjønns sammensetning. Dette oppleves ikke som likebehandling av barnehagene.

Administrasjonen foreslår at høringssvaret til departementet ber om at kommunale og ikke-kommunale barnehager likestilles i ansvaret med å tilby barnehageplass til alle med rett og prioritet til plass.

§ 24 Moderasjonsordninger

Paragrafens andre ledd foreslår at alle kommuner skal ha inntektsgraderte satser for foreldrebetaling. Videre skal barnehageeier få dekket reduksjonen i eller fritak for foreldrebetalingen av kommunen.

Dagens ordning er at familier med lav betalingsevne kan søke om fritak for eller redusert foreldrebetaling. Denne ordningen gjelder for både private og kommunale barnehager.

Inntektsgraderte satser gir en svært uforutsigbar økonomi, og har tidligere blitt forkastet ved flere anledninger i Øvre Eiker.

Administrasjonen foreslår å kommentere dette punktet, og anbefale at inntektsgraderte satser ikke lovfestes.

§ 26 Krav til forsvarlig system for kommunen som barnehagemyndighet

Slik barnehageeier er pålagt i § 16, er kommunen som barnehagemyndighet pålagt å ha et forsvarlig system for vurdering av om kravene i barnehageloven med forskrifter blir oppfylt.

Administrasjonen støtter lovforslaget.

§ 27 Kommunens tilsynsansvar. Pålegg om retting, midlertidig eller varig stenging.

Kommunen kan gi pålegg til barnehageeier om retting av brudd på lov. Det foreslås her en ny sanksjonsmulighet dersom pålegget ikke rettes. Den nye sanksjonsmuligheten er vedtak om redusert foreldrebetalingen frem til barnehageeier har rettet lovbruddet.

Dette forslaget vurderes av administrasjonen som svært bra. Gjeldende sanksjonsmuligheter er kun midlertidig eller varig stenging, noe som er for strenge og uhensiktsmessige reaksjoner i mange tilfeller.

Det foreslås også at kommunen skal offentliggjøre resultatene av gjennomførte tilsyn.

Dette vurderes som uproblematisk.

§ 29 Fylkesmannens tilsynsansvar

Det foreslås at fylkesmannen kan gis anledning til å føre tilsyn men en enkelt barnehage når særlige grunner gjør det nødvendig.

Administrasjonen mener det bør være tilstrekkelig at fylkesmannen fører tilsyn med kommunen som tilsynsmyndighet, og at det er kommunens ansvar å føre tilsyn med den enkelte barnehage. Dette begrunnes også med forslag om krav til barnehagefaglig kompetanse i administrasjonen.

§§ 31 og 32 vedr mulighet for å innvilge dispensasjon fra utdanningskravet

Gjeldende lov gir mulighet for å innvilge både midlertidig og varig dispensasjon fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder. Lovforslaget innstiller på at muligheten for varig dispensasjon fjernes, og opprettholder bare muligheten for midlertidig dispensasjon.

Dette vurderer administrasjonen som en god endring av loven på dette punktet, som vil sikre kvalitet i barnehagene.

§ 32 Barnehagens grunnbemanning

Det foreslås en radikal endring i barnehagens grunnbemanning. Det foreslås at en pedagog kan ha ansvar for inntil 12 barn over 3 år (mot 18 i dag) og inntil 6 barn under 3 år (mot 9 i dag). Det foreslås også å regulere bemanningsnormen i barnehagene, slik at en ansatt kan ha ansvar for inntil 6 barn over 3 år og inntil 3 barn under 3 år. Videre foreslås det at 25 % av grunnbemanningen skal ha fagbrev som barne- og ungdomsarbeidere. Andelen pedagoger vil med lovforslaget utgjøre 50% av bemanningen. Med pedagoger menes førskolelærerutdanning eller annen treårig pedagogisk utdanning på høghskolenivå eller universitetsutdanning med videreutdanning i barnehagepedagogikk. Det åpnes for at 20% av pedagogene kan ha annen treårig pedagogisk utdanning på høghskolenivå eller universitetsnivå.

Utvalget foreslår en ny grense for når et barn skal regnes som over 3 år: Barn defineres som tre-åringer fra det halvåret de fyller 3 år.

Denne endringen er omfattende og betyr en faglig styrking av barnehagen som er betydelig.

Administrasjonen anbefaler at lovforslaget støttes vedr personalets kompetanse og angivelse av grunnbemanning. En forutsetning må være at endringen fullfinansieres i rammeoverføringen til kommunen.

Administrasjonen ønsker å stille et spørsmål i høringssvaret, om det kan være formålstjenlig å presisere noe nærmere hva slags pedagogisk utdanning på høghskole- og universitetsnivå med videreutdanning i barnehagepedagogikk, som kan godkjennes som likeverdig med førskolelærerutdanning.

Vedrørende endring for når et barn skal regnes som over 3 år, vurderes dette som en god endring.

Dagens praksis er at et barn regnes som over 3 år hele det året barnet fyller 3 år. Et barn som f.eks. er født i desember, regnes som over 3 år allerede fra januar (når det akkurat har fylt 2 år).

§ 33 Barnegruppen

Det foreslås at barn har rett til å tilhøre en barnegruppe i barnehagen. Barnegruppen skal ha en størrelse som ut fra barnas alder og forutsetninger er trygge og pedagogisk forsvarlig.

Organiseringen må ivareta barnas behov for forutsigbarhet og tilhørighet til en barnegruppe og tilknytning til voksne.

Administrasjonen støtter lovforslaget.

§ 37 Godkjenning av familiebarnehager

Bestemmelsen foreslår at familiebarnehagens drift skal foregå i bebodde hjem og fjerner muligheten for å godkjenne familiebarnehager i ubebodde lokaler. Videre fjernes muligheten for å godkjenne en familiebarnehage med dobbel gruppe. Barnehagen kan dermed godkjennes for maksimalt 5 barn over 3 år som er der samtidig. Dersom flertallet av barna er under 3 år, må antallet reduseres. Det presiseres at familiebarnehagen skal være et fellesskap mellom minst to hjem, eller mellom minst ett hjem og en ordinær barnehage. Tidligere formulering benyttet «som hovedregel» istedenfor «skal».

Administrasjonen støtter lovforslaget.

§§ 38 og 39 Pedagogisk veiledning og bemanning i familiebarnehager

I familiebarnehagen skal det gis pedagogisk veiledning til assistenten i det enkelte hjem i barnehagens åpningstid. Pedagogisk veiledning kan maksimalt omfatte 12 barn per førskolelærer når barna er under 3 år og 20 barn per førskolelærer når barna er over 3 år. Dagens regelverk sier at en pedagogisk veileder kan ha ansvar for inntil 30 barn uavhengig alder, noe som utgjør rundt 6 timer per uke per gruppe.

Dette vil øke kvaliteten i familiebarnehagene betydelig og øke veiledningen per gruppe til rundt 12 timer per uke dersom barna er under 3 år.

Det foreslås også en endring i bemanningen i familiebarnehagene slik at en assistent kan ha ansvaret for inntil 3 barn under 3 år. Dersom barna er over 3 år kan en assistent ha ansvar for 5 barn. Dette er en betydelig reduksjon i en liten gruppe, som familiebarnehager er.

Administrasjonen vil anta at dersom tilskuddsordningen opprettholdes slik den er i dag, vil inntektsgrunnlaget for familiebarnehagene bli så redusert at en vil anta at mange vil avvikle. Dette vil øke behovet for ordinære heldagsplasser som erstatning for eventuelt nedlagte plasser i familiebarnehager.

Administrasjonen vurderer at dette likevel er gode grep for å øke kvaliteten i familiebarnehagene.

Kapittel IX. Spesialpedagogisk hjelp, tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne og tegnspråkoplæring. (§§40-50)

Spesialpedagogisk hjelp til førskolebarn er i dag hjemlet i opplæringsloven kap.5.

Barnehagelovutvalget foreslår å flytte dette kapittelet til barnehageloven. Samtidig foreslås det en plikt for kommunen å tilrettelegge for barn med nedsatt funksjonsevne. Kommunen mottok tidligere et øremerket tilskudd til dette formålet. Fra 2011 er dette tilskuddet lagt inn i rammeoverføringen til kommunene.

Administrasjonen støtter lovforslaget og ser det som nyttig at lovbestemmelser knyttet til førskolebarn samles i samme lov.

De økonomiske konsekvensene som lovforslaget gir, vil gi de største konsekvensene i forhold til bemanningsnorm og pedagognorm, samt kompetanseheving for ansatte og lovfesting av inntektsgraderte satser. Et større fokus på kvalitets- og vurderingssystemer vil kunne gi et økt behov for kapasitet i administrasjonene. Høringssvaret fra Øvre Eiker kommune forutsetter at alle endringer fullfinansieres dersom de blir vedtatt.

Vedlegg

- 1 Kapittel 1 - Innledning/sammendrag
- 2 Kapittel 22: Administrative og økonomiske konsekvenser
- 3 Kapittel 24: Forslag til ny lov om barnehager

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Lenke til NOU 2012:1 Til barnas beste – Ny lovgivning om barnehagen (hele høringsdokumentet):

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/nouer/2012/nou-2012-1.html?id=669113>

Rådmannens anbefaling

Øvre Eiker kommune gir høringssvar på NOU 2012: 1 Til barnas beste – Ny lovgivning for barnehagene i tråd med saksopplysninger/vurderinger.

Begrunnelse

Se saksopplysninger/vurderinger

